

2023 йил – инсонга эътибор ва сифатли таълим йили

Бунёдкор халқимиз мустақиллигимизни мустаҳкамлаб, барқарор тараққиёт йўлида дадил илдамлайверади

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 2022 йил 20 декабрь куни Олий Мажлис ва халқимизга навбатдаги Мурожаатномани тақдим этди.

Тошкент шаҳридаги Халқаро конгресс марказида бўлиб ўтган анжуманда Олий Мажлис Сенати аъзолари, Қонунчилик палатаси депутатлари, Вази́рлар Маҳма́си, вази́рлик ва идоралар раҳбарлари, дипломатик корпус ва халқаро ташкилотлар ваколатхоналари, нодавлат ташкилотлар

фаоллари, ёшлар ва кенг жамоатчилик вакиллари қатнашди. Тадбир Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси телерадиоканаллари, шунингдек, ҳудудий ва нодавлат телеканаллар ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг

ижтимоий тармоқлардаги расмий саҳифалари орқали тўғридан-тўғри намойиш қилинди. Давлатимиз раҳбари томонидан ўтаётган йилда эришилган ютуқлар чуқур таҳлил этилади, мамлакатни яқин истиқболда ривожлантиришга доир стратегик йўналишлар, устувор мақсад ва

вазифалар белгилаб бериладиган ушбу тақдимномани юртдошларимиз ҳар йили интиқ кутади, жон қўлиги билан тинглайди. Мурожаатномага халқаро сиёсатчилар, эксперт ва мутахассислар ҳам алоҳида эътибор қаратиб, оммавий ахборот воситаларида шарҳлар бераётгани

Ўзбекистондаги янгиланиш жараёнларига дунё жамоатчилиги катта қизиқиш билан қараётганидан далолатдир.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ ОЛИЙ МАЖЛИС ВА ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИГА МУРОЖААТНОМАСИ

Ассалому алайкум, азиз юртдошлар! Хурматли депутат ва сенаторлар! Мухтарам меҳмонлар!

Жонажон Ўзбекистонимиз миллий ривожланишнинг янги даврига дадил қадам қўймоқда. Ҳаётимизнинг барча жабҳаларида улкан ўзгаришлар юз бермоқда.

Беҳисоб шукр, бу йил аҳолимиз 36 миллиондан ошди. Ҳар йили сафимизга қарийб 900 минг янги авлод қўшилимоқда.

Ўзбекистон деб аталмиш катта ва иноқ оиланинг ҳар бир аъзоси тинч ва фаровон ҳаёт кечирishi учун зарур шарт-шароитлар яратиш йўлида тиним-сиз изланаямиз.

Яқунига етаётган 2022 йил ғоят мураккаб ва синовли йил бўлди, десам, ҳар томонлама тўғри бўлади. Ушбу даврда тўппаган тажрибамиз бир ҳақиқатни яққол исботлаб бермоқда: **тараққиётга — фақат машаққатли ва жасоратли меҳнат орқали эришилади.**

Шу боис пандемия, дунёдаги чуқур иқтисодий ва сиёсий инқирозлар, зиддиятларга қарамасдан, халқимизнинг қаҳрамонларча меҳнати билан эришган айрим ютуқларимизни айтиб ўтишни ўринли, деб биламан.

Кенг кўламли ва самарали ислохотларимиз натижасида ялпи ички маҳсулот ҳажми илк бор 80 миллиард доллардан ошди.

Иқтисодийётимизга шу йилнинг ўзига 8 миллиард доллар тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар кириб келди, экспортимиз эса, 19 миллиард долларга етди.

Бундай катта натижалар илгари бўлмаган.

Биз бу йил тарихимизда илк бор пенсия ва ижтимоий нафақалар миқдорини минимал истеъмол харажатларидан кам бўлмаган даражага олиб чиқдик. Мисол учун, 2017 йилда кам таъминланган 500 минг оила ижтимоий ёрдам олган бўлса, бугунга келиб 2 миллиондан ортиқ оилаларга кўмак берилмоқда. Ажрати-лаётган маблағлар эса, 7 баробар кўпайтирилиб, йилига 11 триллион сўмга етди.

Биз иш ҳақи, пенсия ва нафақалар миқдорини, аҳоли жон бошига даромадларини ошириш сиёсатини изчил давом эттирамиз.

Бу рақамларни айтиш осон. Уларнинг ҳар бири ортда машаққатли меҳнат турибди. Чунки инсон қадри, инсонни эъзозлаш — эътиборимиздаги энг асосий масала.

Шу мақсадда охириги олти йилда мамлакатимиз бўйича қарийб 300 мингта ёки аввалги йилларга нисбатан 10 баробар кўп уй-жойлар қурдик.

Бу даврда қўшимча 500 минг ўқувчи ўрни яратиб, уларнинг жами сони 5 миллион 300 мингга етди. Ҳозирги вақтда яна 1 миллион 200 минг ўқувчи ўрни яратиш бўйича ишлар жадал давом эттирилмоқда.

Халқимиз соғлиғини сақлаш учун барча тиббий хизматларни энг чекка туман ва маҳаллалар даражасигача туширяймиз.

Одамларимизни касб-хунари қилиш, уларнинг бизнесига кенг йўл очиш, ҳақиқий мулкдор бўлиб, даромад топиши учун зарур шароитларни яратмоқдамиз.

Бу йил 381 нафар спортчимиз жаҳон ва Осиё мусобақаларида, 43 нафар иқтидорли ва билимдон ёшларимиз нуфузли халқаро фан олимпиадалари ҳамда танловларида совринли ўринларни қўлга киритгани барчамизни албатта кўнгалтиради.

Нуроний отахон ва онахонларимиз оила даврасида, ҳаж ва умра зиёратларида шукроналик дуоларини қилаётгани бизга куч ва ғайрат бағишламоқда.

Бугунги кунда Ўзбекистон жаҳон сиёсати марказларидан бирига айланаётгани, халқаро ҳамжамият бунга кенг эътироф этаётгани ҳам аини ҳақиқатдир.

Шанхай ҳамкорлик ташкилоти ва Туркий давлатлар ташкилоти саммитлари ҳамда ўнлаб юқори даражадаги халқаро анжуманларга меъзолини қилдик ва муҳим ташаббусларни илгари сурдик. Буларнинг барчаси мамлакатимизнинг халқаро нуфузи тобора ортиб бораётганидан далолат беради.

Мана шундай катта ютуқларга эришишда фидокорона меҳнати билан муносиб хисса қўшган ҳар бир юртдошимизга ўз миннатдорлигини билдираман.

Жаҳоннинг илм-фан, маданият ва спорт шоҳсупаларида байроғимизни

баланд кўтараяётган ўғил-қизларимиз, шижоатли ёшларимизга янги-янги зафарлар тилайман. Улар бизнинг фахримиз-ғуруримиздир.

Чегараларимиз дахлсизлиги ва тинчлигимизни кўз қорачигидек ҳимоя қилиб келаётган Ватанимиз посбонларига ҳам эзгу тилақларимни йўллайман.

Қадрли фахрийларимиз, мухтарам опа-сингилларимиз, тadbirkор ва фермерларимизга ҳурмат-эҳтиромимни изхор этаман.

Ислохотларимизни қўллаб-қувватлаб келаётган хорижий ҳамкорларимизга, бугунги анжуманда қатнашаётган дипломатик корпус вакилларига ҳам ташаккурларимни айтаман.

Албатта, эришаётган барча ютуқларимиз, инсон қадри улуг бўлган диёр — Янги Ўзбекистонни барпо этиш йўлидаги дастлабки натижалардир. Биз бунёдкор халқимиз билан бирга бундай эзгу ишларни давом эттирамиз ва олдимизга қўйган катта-катта марраларга албатта эришамиз.

Хурматли юртдошлар, қадрли меҳмонлар!

Ҳаммамиз кўриб-билиб турибмиз — бугун инсоният ниҳоятда мураккаб даврни бошидан кечирмоқда. Ер юзига иқлимнинг кескин ўзгариши, сув ва бошқа табиий ресурслар камайishi билан боғлиқ муаммолар катта хатарларга айланмоқда.

Халқаро муносабатларда ўзаро ишонч камайиб, қарама-қаршилик ва можароларнинг ортishi барқарорлик ва ривожланишга жиддий ҳавф солмоқда.

Афсуски, бундай ҳавф-хатарлар бизни ҳам четлаб ўтмаяпти.

Қорақалпоғистонда шу йил ёз ойида содир бўлган нохуш воқеалар бутун эл-юртимизни ниҳоятда қайғуга солди. Худога шукр, кўп миллатли халқимизнинг оқилиғи ва донишмандлиғи билан вазият тезда изга тушди.

Биз учун **“Қорақалпоғистоннинг ютуғи — бутун Ўзбекистоннинг ютуғи, Қорақалпоғистоннинг ташвиши — бутун Ўзбекистоннинг ташвиши”** деган ғоя ҳамisha амалий ҳаракат дастури бўлиб келган ва бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолади.

Бизнинг эзгу мақсадимиз — биргаликдаги меҳнатимиз билан Янги Ўзбе-

кистонда ҳар томонлама ривожланган, обод ва фаровон Янги Қорақалпоғистонни бунёд этишдир.

Асрлар давомида эт ва тирноқ каби бир бўлиб кетган халқларимиз дўстлиғига ҳеч қандай куч таъсир кўрсата олмайди. Чунки бизнинг ўтмишимиз бир, бугунимиз ҳам, келажагимиз ҳам бир.

Биз жонажон Ватанимизнинг хавфсизлиги ва ҳудудий яхлитлигини таъминлашга ҳар томонлама қодирмиз. Тинч ва осайишта ҳаётимизни асраб, мустақиллигимизни мустаҳкамлаб, барқарор тараққиёт йўлимизни жадал давом эттирамиз!

Азиз дўстлар!

Бир ҳаётий ҳақиқатни таъкидламоқчиман — бугун замон ҳар қачонгидан ҳам тезлашди. Фаровонлик ошгани сайин аҳолимизнинг талаб ва эҳтиёжлари ҳам ортиб бормоқда.

Мамлакатимиз тараққиётини янги поғонага олиб чиқиш учун бошқарув ҳам, қонунчилик ҳам, жамиятимиз ҳам ўзгариши керак. Агар шундай қилмасак, муаммоларни кўриб, кўрмасликка олсак, замондан орқада қоламиз. Халқимиз, ёш авлодимиз биздан рози бўлмайди.

Шу боис **“Аввал — инсон, кейин — жамият ва давлат”** деган ғояни Конституциямиз ва қонунларимизга ҳам, кундалик ҳаётимизга ҳам чуқур сингдиришимиз керак. Ҳозирги кундаги жиддий синовлар ва башорат қилиб бўлмайдиган ҳавф-хатарларни енгиб ўтишга қодир бўлган миллий давлатчилигимиз асосларини мустаҳкамлашимиз зарур.

Шуларни эътиборга олган ҳолда Асосий Қонунимизни такомиллаштириш ишлари давом эттирилмоқда. Ушбу ислохотдан халқимиз катта ўзгаришлар кутмоқда. Бугунги кунга қадар бу борада 220 мингдан зиёд тақлиф келиб тушгани ҳам бунинг яққол далилидир.

Муҳокамалар қизгин давом этмоқда. Бу жараёнда депутатларимиз, сиёсий партияларимиз масъул ва фаол бўлиб, ҳар бир тақлифга жиддий ёндашаётганини кўриб турибмиз. Бунинг учун уларга раҳмат айтаман.

“Жамият — ислохотлар ташаббускори” тамойили асосида барча масалалар бўйича халқимиз билан бамаслаҳат иш тутамиз.

Умуман, маъно-мазмуни инсон қадрини улуғлаш руҳи билан бойитилган, келажақ авлодларга муносиб хизмат қиладиган, Янги Ўзбекистонга мос бўлган Конституцияни ҳар томонлама ўйлаб, шошилмасдан ишлаб чиқишимиз керак.

Фуқароларимиз билдирган барча тақлиф ва истақлар албатта инобатга олинади ва Конституция лойиҳаси умум-халқ референдумига олиб чиқиладди.

Энг муҳими — ҳар бир ватандошимиз конституциявий ислохотларга дахлдор бўлиши ва **“Бу — менинг Конституциям”** деб юксак ғурур ва ифтихор билан айта олиши керак.

Мухтарам юртдошлар!

Келгуси йилга режаларни тўғри олиш учун халқимизнинг фикрини ҳар бир йўналиш бўйича чуқур таҳлил этиб, 20 мингга яқин тақлифларни муҳокама қилдик.

Одамларимиз таълим, соғлиқни сақлаш, иқтисодийёт йўналишларида аниқ-аниқ масалаларни кўтариб, улар бўйича тизимли ечимларни ҳам тақлиф этмоқда.

Аҳолимиз биздан мактаб, боғча ва шифохоналарни кўпайтириш, таълим ва тиббиёт сифатини оширишни, маҳаллада йўл, сув, электр, транспорт муаммоларини ҳал қилишни, иш ўринларини кўпайтириш, тadbirkорликка янги имкониятлар яратишни, адолатни таъминлаш, оворагарчилик, бюрократия ва коррупцияни йўқ қилишни кутмоқда.

Кўтарилган масалалар аниқ ва ўринлидир. Қанчалик қийин бўлмасин, биз бу муаммоларни ечишимиз шарт. Ҳеч ким четдан келиб, буларни ҳал қилиб бермайди. Одамларимизнинг ташаббуси, шижоати ва салоҳиятини ишга солиш учун барча шароитларни туғдириб бериш асосий вазифамиз бўлиши керак.

Халқимизга қанча имконият яратсак, бунинг фойдаси жамиятимизга ўн қарра, юз қарра бўлиб қайтади.

Шу боис кириб келаётган янги, 2023 йилга юртимизда **“Инсонга эътибор ва сифатли таълим йили”** деб ном беришни тақлиф қиламан.

Нима учун йилга бундай ном бераямиз?

Биз Ўзбекистонда олиб борилаётган давлат сиёсатининг марказида

инсон ва унинг манфаатларини таъминлашни устувор вазифа этиб белгиладик. Бу сиёсат бир йил билан чекланиб қолмаслиги, доимо бардавом бўлиши барчамизга аён.

Аслида ҳам, бизнинг энг бебаҳо бойлигимиз, бу — бунёдкор халқимиз, дуоғўй ота-оналаримиз, навқирон авлодидини эмасми?

Шу юртда яшаётган ҳар бир инсоннинг тинч ва бахтли ҳаёт кечирishi, унинг соғлиғи жойида бўлиши, яхши таълим олиши, оиласини тебратиши учун қандай шароит керак бўлса, ҳаммасини яратиб беришга ҳаракат қилишимиз ва бу йўлдан асло тўхтамаймиз.

Таълим сифатини ошириш — Янги Ўзбекистон тараққиётининг яқкаю ягона тўғри йўлидир.

Юсуф Хос Ҳожиб бобомиз айтганларидек:

“Заковат бор жойда улуғлик бўлади, Билим бор жойда буюклик бўлади”.

Шунинг учун ушбу соҳада бошлаган ислохотларимизни давом эттиришимиз, таълим даргоҳларига бориб, ўқитувчи ва мураббийлар билан кўпроқ мулоқот қилиб, ўқув-тарбия ишлари сифатини ошириш бўйича улар қўйган масалаларни биргаликда ҳал этишимиз керак.

Биз келгуси йил Давлат дастурига халқимиз кўтарган барча масалаларни аниқ ечимлари билан киритамиз. Ушбу жараёнларда депутат ва сенаторлар, маҳалла вакиллари, зиёлилар, ёшлар, тadbirkорлар ва кенг жамоатчилигимиздан фаол бўлишларини, янги-янги тақлиф ва ташаббуслар билдиришларини сўрайман.

Хурматли депутат ва сенаторлар! Энди 2023 йилдаги устувор йўналишларга тўхталиб ўтмоқчиман.

Биринчи йўналиш. Ихчам ва самарали давлат бошқарув тизимига ўтишни тақлиф қиламан.

Нима учун сўзни айнан шу йўналишдаги ислохотдан бошлаяйман? Олдинлари эътибордан четда қолиб, “йўқ бўлиб кетиш” арафасида бўлган соҳаларни “оёққа турғизish” учун олти йил давомида янги вазирилик ва идораларни ташкил қилишга тўғри келди. Шундай қилишга мажбур эдик, акс ҳолда ҳозирги ютуқларимиз бўлмас эди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ ОЛИЙ МАЖЛИС ВА ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИГА МУРОЖААТНОМАСИ

1 Мактабгача таълим, уй-жой коммунал, маҳаллабай ишлаш, инвестиция, давлат хизматлари, давлат-хусусий шериклик соҳаларида катта натижаларга эришдик. Хусусий сектор ва тадбиркорликнинг ривожланиши ортга қайтмас жараёнга айланди. Аҳоли-мизнинг фаоллиги, замонавий техноло-гия ва касб-хунарларга интилиши ошиб бормоқда. Иқтисодиётимизда кундан-кунга янги-янги йўналиш ва соҳалар яратилмоқда.

Бу борада хусусий ташаббусларни янада кенгайтириш, уларга янги истик-болларни очиб мақсадида энди “қўл бошқаруви”дан — аниқ натижага иш-лайдиган тизимли бошқарувга ўтиш вақ-ти келди.

Очиқ айтиш керак — ҳозирги кунда давлат аппаратида такрорланиш кўп, кераксиз штатлар бор. Марказлашув юқори. Оқибатда бугунги мураккаб ма-салаларга тўғри ечим топиш учун ор-тиқча вақт, куч ва ресурс сарфлан-моқда.

Вазирларнинг Ҳукумат қабул қилаёт-ган қарорларда, таъбир жоиз бўлса, “овози йўқ”. Яъни уларнинг ушбу қарор-ларни тайёрлаш ва ҳаётга жорий этиш-даги иштироки ва масъулияти етарли эмас. Энди вазирларнинг бундай эски-ча усулда ишлашга ҳаққи йўқ.

Агар вазирнинг ўз соҳаси бўйича узокни қўзлаган аниқ ёндашувлари бўлмаса, унинг фаолияти туфайли одам-ларнинг оғири енгил бўлмаса, ўзингиз айтинг, бундай раҳбардан нима наф бор?

Шунинг учун янги маъмурий ислохот-лар тўғрисидаги Фармонни имзоладим. Бунга узок тайёргарлик қўрдик.

Биринчи босқичда вазирликлар ислох қилинади. Ҳукумат иш услуби ҳам туб-дан ўзгаради. Энг аввало, вазирлик ва идоралар сони ҳозирги 61 тадан 28 тага камайтирилади.

Энди ҳар бир вазирлик тегишли со-ҳада давлат сиёсатини амалга оширишга масъул бўлиб, тармоқ таркибидаги қўмита, агентлик ва инспекцияларга раҳ-барлик қилади.

Кўп вазирлар ўзгаради. Ўз соҳаси-нинг чукр билимдони, фидойи ва иши-дан халқ рози бўлаётган вазирлар ла-возимизда қолади. Ўйлайманки, бундай ёндашув адолатли бўлади.

Давлат хизматчилари сони босқич-ма-босқич 30 — 35 фоизга қисқаради. Иқтисод қилинадиган маблағлар ижти-моий масалаларга йўналтирилади.

Ҳар бир вазирнинг сиёсий мақоми, Президент, парламент ва жамоатчилик олдидаги масъулияти оширилади. Бунга мос равишда жавобгарлиги ҳам кучайтирилади. Уларга аҳоли муаммо-ларини ҳал қилиш учун етарли ваколат ва маҳал берилади.

Вазирликлар фаолиятида очиқлик, қонунийлик, натижадорлик ва сифат асосий мезон бўлади.

Биз коррупция ҳақида кўп гапира-миз, лекин вазирлик тизиминда корруп-цияга йўл қўйилса, нима учун вазир жавоб бермаслиги керак? Энди сўров бошқача бўлади. Вазир ўзи раҳбарлик қилаётган соҳага ажратилган маблағ-ларни самарали ва мақсадли ишлатиш бўйича биринчи бўлиб ўзи жавоб беради.

Имом Мотуридий бобомизнинг: **“Элу юрт билан ҳамдард бўлиб аш-ган, токи халқ ҳамиша сен билан бирга бўлғай”**, деган ҳаётий ҳикмати ҳар бир вазир, ҳар қайси раҳбарнинг онги, қалби ва ҳаракатида муҳрланиши лозим.

Давлат вакиллари ўзининг ҳалол меҳ-нати, оддийлиги, халқсеварлиги, сали-мийлиги ва фидойилиги билан одамла-римиз меҳрини қозониши керак.

Энди вазирларнинг сиёсий масъули-яти оширилиб, Ҳукумат қарорлари лойиҳаларни, мамлакатимиз ҳаётига оид муҳим ижтимоий-иқтисодий масалалар бевосита вазирлар иштирокида колле-гиал ҳал этилади.

Ҳар бир вилоятдаги муаммоларни ечиш учун ҳар ойда жойига қатти ҳолда, “Ҳукумат кун”и ўтказилиши йўлга қўйи-лади.

Вазир ҳар йилнинг бошида жамоат-чилик олдида соҳадаги режаси ва йил якуни билан эса унинг натижаси бўйича ҳисобот беради.

Таъкидлаб айтмоқчиман — энди қайси вазир ўз ишини эплай олмаса, истеъ-фода чиқади.

Шу ўринда яна бир фикрни Парламент вакилларига етказмоқчиман.

Сўнгги йилларда кўп ваколатларни Олий Мажлисга ўтказдик, уларни янада кенгайтиришни ўйлаяпмиз. Ўнги вазир-ни тайинлашда ҳам депутатлар ишти-рок этмоқда, режалари билан танишиб, маъқуллаетми. Лекин, афсуски, кейин-чалик фақат танқид билан чекланмоқда.

Маълумки, соҳалар бўйича иккала па-латда ҳам қўмиталар, комиссиялар бор. Аслида улар вазирларга қайси йўна-лишда ёки ҳудудда иш яхши кетмаёт-ганини кўрсатиши, камчиликлар бўйича жойига чиқиб, аҳоли фикрини ўрганиб, масалага биргаликда ечим топишлари лозим.

Шу боис вазир фаолиятини самара-ли ташкил этишда парламентдаги қўмита, комиссия ва депутатларнинг ҳам масъулиятини белгилаш тўғри бўлади, деб ҳисоблайман.

Албатта, танқид ҳам керак. Аммо ҳозирги депутатларга берилган катта

ваколат ва имкониятлардан самарали фойдаланиш лозим.

Мен ҳам узок йиллар депутат бўлиб ишлаганман, ўша даврда Парламентда ҳисобот берган вазирларни камдан-кам кўрар эдик. Ҳозир эса вазият мутлақо бошқача-ку! Шунинг учун энг муҳим ма-сала — юрт тақдирига дахлдор бўлиб, халқимизни рози қилиш учун ҳаммамиз биргаликда ишлашимиз керак.

Умуман, Парламентимизнинг иш ус-лубини яхшилаш ва фаолият самара-дорлигини ошириш ҳам Конституциямиз-да ўз аксини топиши зарур.

Маъмурий ислохотларнинг иккинчи босқичи сифатида келгуси йилда ҳудуд-лардаги бошқарув тизими ҳам ислох қилинади.

Барча маъмурий ислохотлар доира-сидаги янги ташаббуслар Конституция-мизда албатта белгилаб қўйилиши ло-зим. Ўйлайманки, сизлар ҳам бунга қўшиласизлар.

Бу йил “Давлат фуқаролик хизмати тўғрисида”ги янги қонунни қабул қил-дик. Бундан буён давлат лавозимлари-га фақат конкурс асосида ишга қабул қилинади. Барча раҳбарлар фаолияти самарадорлик кўрсаткичлари асосида баҳолаб борилади.

Ҳар йили 500 нафар мутахассисни энг нуфузли хорижий олийгоҳ ва марказ-ларда ўқитиб келамиз.

Келгуси икки йилда ҳар бир туман ва шаҳар ҳокимлигига республика идо-раларида юқори лавозимларда ишлаган, билимли ва тажрибали кадрлар қўйилади.

Янги йилдан бошлаб ҳар бир ҳоким ўз туманига 40 — 50 миллион доллар хусусий инвестицияларни олиб келиши керак бўлади.

Вазирлар фақат давлат маблагини сарф қилмасдан, ўзлари ҳам ташаббус кўрсатиб, хусусий инвестицияларни жалб қилишлари лозим. Масалан, давлат-ху-сусий шериклик орқали қишлоқ, сув, ўрмон ҳўжаликлари, транспорт соҳала-рига бемалол йилига 1 миллиард дол-ларгача сармоя олиб келиш мумкин.

Маъмурий ислохотлар доирасида яна бир муҳим ташаббусни илгари сурмоқ-чиман.

Ҳозирги кунга келиб Марказий Осиёда аҳолиси миллиондан ортиқ ша-ҳарлар 7 тага етди. Минтақамизда пой-тахтлар билан бир қаторда бошқа ий-рик шаҳарлар ҳам “ўсиш нуқталари”га айланмоқда. Буларнинг орасида Самарқанд ва Наманган шаҳарлари ҳам бор. Уларнинг ҳар бирида аҳоли сони бир миллионга етмоқда. Иккала шаҳар-да ҳам улкан бунёдкорлик ишлари амал-га оширилмоқда.

Самарқанд шаҳри дунё танийдиган мегаполисга, халқроқ туризм ва биз-нес марказига айланмоқда. Наманган ҳам саноат, тадбиркорлик, таълим, ма-данӣ қишлоқлари минтақавий марказ сифатида ўз ўрнини топомқда. Шу боис Самарқанд ва Наманган шаҳарларини алоҳида маъмурий-ҳудудий бирликлар сифатида республика бўйсунувига ўтка-зишни тақлим қиламан.

Бу пойтахтимиз Тошкент билан бир қаторда “ўзига тортувчи марказлар”ни кўпайтириш бўйича бошлаган сиёсати-мизда янги амалий қадам бўлади; жон бошига даромад, иш жойларини кўпайтиради; иккала вилоятда ҳам туман-ларни ривожлантиришга кўпроқ эътибор қаратилади ва буям адолатдан бўлади.

Энди ушбу вилоят ҳокимлари фақат йирик шаҳарлар билан эмас, туманлар-да шaroитларни яхшилаш бўйича ҳам ишлаши талаб этилади.

Ҳар иккала шаҳарни ривожлантириш дастури Вазирлар Маҳкамасида тасдиқ-ланиб, уларнинг ижроси учун бевосита Бош вазир жавоб беради.

Иккинчи йўналиш. Биз Янги Ўзбе-кистонни “ижтимоий давлат” тамойили асосида қуришни мақсад қилияпмиз. Буни Конституцияда мустаҳкамлашимиз керак.

Ижтимоий давлат бу, энг аввало, ин-сон салохиятини рўёбга чиқариш учун тенг имкониятлар, одамлар муносиб ҳаёт кечирishiга зарур шарoитлар яра-тиш, камбағалликни қисқартириш, де-макдир.

Шу боис, биринчи навбатда, эъти-борни Янги Ўзбекистон учун энг катта инвестиция бўлган таълимни қўллаб-қув-ватлашга қаратамиз.

“Нажот — таълимда, нажот — тарбияда, нажот — билимда. Чун-ки, барча эзгу мақсадларга бу-лим ва тарбия туфайли эриши-лади”.

Маърифатпарвар жадид боболари-мизнинг бу сўзлари депутат ва сена-торларимиз, сиёсий партиялар, маҳал-лий Кенгашлар, бутун давлат аппарати, кенг жамоатчилиكنинг амалий ҳарака-тига айланиши керак. Шу боис мактаб-ларда таълим сифати ҳамда жамиятда ўқитувчи касбининг нуфузини ошириш, муаллимларнинг шароитларини яхшилаш 2023 йилдаги энг асосий вазифалари-миздан бири бўлади.

Ўқитувчиларнинг мақомини, уларнинг шаъни ва кадр-қимматини ҳимоя қилиш-ни Конституцияда алоҳида белгилаш за-рур, деб ҳисоблайман.

Келгуси йилдан бошлангич синфлар-да мутлақо янги методика асосида яратилган дарсликлар бўйича ўқитиш йўлга қўйилади. Ҳозирги вақтда улар халқроқ экспертизадан ўтиб, ўзимизда сино-вдан ўтказилмоқда. Лекин юқори синф-

ларда-чи? Очиқ айтиш керак, уларда бе-рилаётган таълим ва тарбия сифати, ўқитувчиларнинг билими ва маҳоратини талаб даражасида, деб бўлмайди.

Болаларимиз мактабдан она тили ва чет тилларни пухта ўзлаштириб, ком-пьютерда ишлашни ўрганиб чиқиши за-рур. Фарзандларимизни касб-хунарлар-га, санъат ва маданиятга қизиқтириш-миз лозим.

Ўқувчиларда эркин ва креатив фикр-лашни, жамоада ишлаш ва мулоқот қўникмаларини шакллантириш зарур.

Мана, мактабларимизга қандай муҳит кириб келиши керак!

Бу борада Президент мактабларида 130 та мамлакатда маъқулланган “A-level” таълим дастури йўлга қўйил-гани ўз самарасини бермоқда.

Бу жараёнда ҳар бир ўқувчи ўзининг қобилиятига қараб, аниқ йўналишлар бўйича чуқур ўқитилади, дунёнинг ну-фузли олийгоҳларига кириш имконият-лари кенгайди.

Шу боис 2023 йилдан мактаб таъли-мини халқроқ таълим дастурлари асо-сида бутунлай ислох қилишни бошлай-миз.

Бу ишларни тизимли йўлга қўйиш, янги дарсликларни ишлаб чиқиш, илгор таълим стандартлари ва методикалари-ни жорий этиш учун алоҳида илмий ин-ститут ва лабораториялар ташкил қили-нади. Миллий ўзгичмиз тимсоли, маъ-навиятимиз асоси бўлган она тилими-зга эътибор янада кучайтирилади.

Ҳозирги очиклик сиёсати, чет эл ин-вестициялари ва янги корхоналарнинг ортиб бораётгани ёшларимизни замо-навий билимлар ва хорижий тилларни ўрганишга ундамоқда. Шу боис мактаб-ларга юқори малакали хорижий ўқиту-вчиларни олиб келишга мажбур бўляп-миз.

Фурсатдан фойдаланиб, юртимизда-ги барча мактаб жамоаларига мурожа-ат қилмоқчиман.

Жондан азиз болаларимиз мактаб-дан чет тилларни, касб-хунар ва ком-пьютер саводхонлигини пухта ўрганиб чиқса, биласизларми, жамиятимиз қан-дай ўзгаради?

Янги Ўзбекистонда мактаб жамоала-ри ва муаллимларининг масъулияти — айнан ана шу масалаларда яққол на-моён бўлади. Ва мен ишонаман — сиз, жонқуяр ўқитувчиларимиз бу вазифани шараф билан уддалайсизлар.

Келгуси йили 70 та янги мактаб қури-лади, 460 та мактаб кенгайтирилади. Ху-сусий инвестициялар иштирокида 100 та мактаб қуриш лойиҳалари бошланади, келгуси беш йилда уларнинг сонини 1 мингтага етказамиз.

Йил бошидан Қорақалпоғистон ва Хо-размда 285 минг нафар бошлангич синф ўқувчилари учун бепул овқатланиш йўлга қўйилди. Бу борада етарли тажриба ортирдик.

Келгуси ўқув йилидан бошлаб ушбу амалиёт қолган вилоятлар ва Тошкент шаҳри мактабларида ҳам жорий этила-ди ва бунинг учун 2,3 триллион сўм аж-ратилади. Бу жараёнларни шаффоф ти-зим асосида ташкил этиш, фарзандла-римизни соғлом ва сифатли овқат би-лан таъминлашга халқ таълими вазири масъул ва жавобгар бўлади.

Таълим соҳасидаги навбатдаги му-ҳим йўналиш, бу — ёшларнинг замона-вий касб-хунар эгаллаши учун барча за-рур шарт-шaroитларни яратишдан ибо-рат.

Мактаб битирувчиларининг 50 фоизи меҳнат бозорига ҳеч қандай касбга эга бўлмасдан кириб келаётгани ҳамма-мизни ўйлантириши керак. Шу боис 700 дан ортиқ касб-хунар мактаби, кол-леж ва техникумлар имкониятидан са-марали фойдаланиш зарур.

Бу мақсадда 2023 йилдан бошлаб янги дастур амалга оширилади. Ҳар бир вилоятда 1 тадан техникумда Европа касбий таълим стандартлари жорий эти-лади. Келгуси беш йилда барча коллеж ва техникумлар ушбу тизим билан қам-раб олинади.

Шу билан бирга, иқтидорли ёшларни қўллаб-қувватлашни кенгайтираимиз. Кимё саноати, электр техникаси, транс-порт ва энергетика соҳаларида нуфуз-ли халқроқ ташкилотлар билан бирга алоҳида Мухандислик мактаблари та-ш-кил қилинади. Бу тизим бизда ҳозирга-ча бўлмаган. Лўнда айтганда, янги за-мон инженерлари тайёрлаш тизимини яратамиз.

Сўнгги олти йилда болаларни мак-табгача таълим билан қамраб олиш да-ражаси 27 фоиздан 70 фоизга етиши натижасида бугунги кунда 2 миллионга яқин бола богчага бормоқда. Яқинда Тошкент шаҳрида ўтказилган ЮНЕСКО-нинг Мактабгача таълим бўйича Умум-жаҳон анжуманида ҳам бу ислохотлари-миз юксак эътироф этилди.

Шу билан бирга, келгуси беш йилда қамровни 80 фоизга етказиш учун 600 минг янги богча ўрни керак. Бу — жуда катта марра. Шу боис богчалар сонини кўпайтириш, улардаги таълим ва тарбия сифатини тубдан яхшилаш бўйи-ча беш йиллик дастур қабул қилинади. Богча қамровини кенгайтириш бўйича хусусий секторга қўшимча шароитлар яратилади.

Сўнгги йилларда олийгоҳларимиз 2,5 баробар кўпайиб, 198 тага етди, қам-ров даражаси 9 фоиздан 38 фоизга ошди.

Биз бу рақамларни янада қўпайти-

ришни мақсад қилганмиз. Лекин таъ-лим сифати нима бўлади, деган савол ҳаммамизни ўйлантириши керак.

Авваламбор, бунга ҳар бир олийгоҳ ўзи ҳаракат қилиши лозим, ўшанда на-тижа бўлади.

Бу борада 41 та олийгоҳга академик ва молиявий мустақиллик берилди, уларда трансформация офислари очил-ди. Олийгоҳ ректорлари, профессор ва ўқитувчилар бу жараёнларда фаол бўлишлари, янги, илгор методикаларни жорий қилишлари керак.

Келгуси йилда олийгоҳ талабалари учун имтиёзли таълим кредитлариға ресурслар 2 баробар кўпайтирилиб, 1,7 триллион сўм ажратилади.

Бу йил илм-фан ва инновацияларга 1,5 триллион сўм йўналтирилди. Бу — 2017 йилга нисбатан қарийб 6 баробар кўп, дегани.

Олимларнинг иш ҳақи ҳам 4,5 баро-бар оширилди.

Буларнинг барчаси ҳисобидан нано ва биотехнологиялар, рақамли геоло-гия каби 18 та янги илмий йўналиш ташкил этилди.

Келгуси йили илм-фан ва инноваци-яларга 1,8 триллион сўм ажратилади.

Энди олимларимиз сув ва энергияни тежаш, тупроқ унумдорлиги ва ҳосил-дорлик, геология, саноат, қурилиш каби бугунги кунда биз учун долзарб йўна-лишларда аниқ натижалар кўрсатишлар-и керак.

Ҳурматли юртдошлар!

Халқимизнинг малакали ва сифатли тиббий хизматлардан фойдаланиш им-кониятларини янада кенгайтираимиз.

Аввало, бепул тиббий ёрдамнинг ка-фoлатланган ҳажми қонун билан белги-ланади.

Ажратилаётган маблағлар ҳар бир беморга етиб бориши учун давлат тиб-бий сугуртасига ўтишни тезлаштираимиз. Келгуси йили бу тизим Тошкент шаҳри-да бошланади. Босқичма-босқич бошқа ҳудудларда ҳам жорий қилинади.

Шу ўринда бир оғриқли масалани ай-тиб ўтмоқчиман. Бугунги кунда 7 мил-лион аҳолимизда турли сурункали касалликлар бор.

Соғлом ҳаёт тарзи ҳақида олти йил-дан бери гапираямиз. Лекин Соғлиқни сақлаш вазирлиги буни ҳали жой-жойи-га қўя олмаяпти. Соғлом овқатланиш рақиянига доир таъсиялар одамларга етказилмаяпти, турли ёшдаги кишилар учун жисмоний машқларни ўргатиш иш-лари йўқ. Аслида инсон саломатлиги, тиббиётнинг замини ҳам шулар-ку! Шу боис **“Тўғри овқатланиш ва соғлом турмуш тарзи” янги умуммиллий ҳаракатини** маҳалладан бошлаймиз.

Бу ҳаракатда ёшлар қари — барча юрт-дошларимиз ўз ўрнини топиши керак. Аҳолига бирламчи тиббий хизматлар-ни янада яқинлаштириш ишлари давом этирилади. Келгуси икки йилда ҳар бир оилавий поликлиника ва шифокор пунк-тига энг керакли усулна ва жиҳозлар етказиб берилади, экспресс лаборато-риялар тўлиқ янгиланади.

Янги йилда қўшимча 140 та оилавий шифокор пункти ва поликлиникалари, 520 та олис ва чекка маҳаллада ичхам тиббиёт пунктлари ташкил этилади.

Шу билан бирга, оналар ва болалар саломатлигини муҳофаза қилиш бўйича уч йиллик катта дастур амалга ошири-лади. Барча туғуруқ комплекслари тўлиқ таъминрланади ва жиҳозланади, ўринлар сони 35 фоизга кўпайтирилади.

Бундан ташқари, мамлакатимизда 15 мингга яқин онкологик беморлар нус-ра ёрдамида даволанишга муҳтож. Шу боис келгуси йилда Самарқанд, Фаргона ва Хоразмда давлат-хусусий шериклик асо-сида Радиология марказларини ташкил этиш лойиҳаларини бошлаймиз.

Муҳтарам қўшма мажлис қатнашчи-лари!

Маълумки, барча ислохотларимиз за-мини ва кўзгуси бу — маҳалла. Жамия-тимиздаги барча жараёнлар маҳалла ҳаётида ўз ифодаси ва амалий ечимини топади.

Маҳалла — тинчлик ва осоийш-таллик пойдевори, аҳиллик ва ҳам-жихатлик, маърифат ва тарбия кўргонидир. Шунинг учун ҳам бундан буён давлат инвестиция дастурлари ма-ҳалла даражасига туширилади.

Авваламбор, 2023 йилда аҳоли то-монидан тақлиф берилган сув, электр энергияси, йўл, мактаб каби йўналишлар бўйича лойиҳалар учун қарийб 3 ба-робар кўп, яъни 8 триллион сўм йўнал-тирилади.

Ҳар бир маҳалла ўзининг кубуҳона-си, спорт майдончасига эга бўлиши зарур.

Маҳалла ўзининг муаммосини мус-тақил ҳал этиши учун “Маҳалла бюдже-ти” тизими жорий этилади. Бунинг учун янги йилда 1 январдан бошлаб оми-мулк ва ер солиқларининг бир қисми маҳалланинг ўзида қолади.

Шу билан бирга, Конституциямизга аҳолининг муносиб ҳаёт кечирishiи ва уй-жойга эга бўлиши тўғрисидаги янги моддаларни киритиш лозим, деб ҳисоб-лайман.

Аҳоли учун янги уй-жойлар қуриш ҳаж-мини 1,5 баробар ошириб, 90 мингга етказамиз. Бу борада икки йил олдин бошланган имтиёзли шартлар асосида ипотека кредитлари бериш давом эти-рилади.

Келгуси йилда Тошкент вилоятида “Менинг биринчи уйим” янги ипотека

дастури бошланади. Дастур доирасида, биринчи навбатда, тураржойга эҳтиёжи бор ҳамда ёш оилалар учун энг қулай шартлар асосида уй-жойлар барпо эти-лади.

Бундан ташқари, жамоат транспор-тидаги вазият мутлақо ўзгаради. Тошкент шаҳри учун қўшимча равишда 1 мингта замонавий автобус сотиб оли-нади, 7 та ер усти метро бекати ишга туширилади. Буларнинг ҳисобидан ҳар кун 500 мингдан зиёд пойтахт аҳолиси ва меҳмонларига қўшимча қулайликлар яратилади.

Ҳудудларда ҳам йўловчи ташиш си-фатини яхшилаш мақсадида яна 1 минг-та автобус ҳаракати йўлга қўйилади. Бу орқали жамоат транспорти бўйича аҳвол оғир бўлган 300 та маҳаллада-ги 1 миллион аҳолининг узоғи яқин қилинади.

Учинчи йўналиш. Инсон ҳуқуқ ва эркинликларини ишончли ҳимоя қилиш давлатнинг конституциявий мажбурияти сифатида белгиланиши лозим.

Сўнгги йилларда суд-ҳуқуқ тизимида адолат ўрнатиш бўйича кўп иш қилдик. Шу билан бирга, одил судловни таъ-минлаш бўйича ҳали қўлимиз етиб бор-маган масалалар бор. Афсуски, ҳозир ҳам тергов сифати пастлиги, судларда одамларнинг оворагарчилиги, суд қарорлари ижро этилмай қолаётгани би-лан бoғлиқ ҳолатлар учрамоқда.

Бу масалалар, энг аввало, Олий суд райиси ва Бош прокурорни ташвишга со-лиши керак.

Нима учун ҳалигача давлат ҳисоби-дан бепул таъминладиган адвокатлар-ни электрон танлаш тизими ишга туш-мади? Ким бунга қарши?

Бу масалани алоҳида назоратга олиб, тез кунларда ушбу тизимнинг тўлиқ ишга туширилишини таъминлашимиз зарур.

Шу боис қисқа муддатда ҳуқуқ-тар-тибот идораларини янғича ишлашга ўргатадиган, одил судлов сифатини оши-радиган тизим яратамиз. Бу масалада алоҳида Фармон имзоланади.

Энг аввало, одамларимизнинг жой-ларда судма-суд сарсон бўлиб юриш-ларига барҳам берилади. Бунинг учун адолатли ҳукм ва қарор чиқариш бўйи-ча вилоят судларининг ваколати ҳам, масъулияти ҳам оширилади.

Тинтув ўтказиш, телефон сўзлашуви-ни эшитиш ва мулкни хатлашга санк-цияни прокурордан судга ўтказамиз. Энди терговчи жиноятга алоқадор деб, ҳар қандай мулкни х

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ ОЛИЙ МАЖЛИС ВА ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИГА МУРОЖААТНОМАСИ

1-2

Вилоят ва туман ҳокимлари бу ишни самарали ташкил этишга масъул ва жавобгар бўлиб, халқ олдига доимий ҳисобот бериб боришларни керак. Бунинг учун кооперацияни фаол қўллаб-қувватлаймиз, кичик ва ўрта қувватли касалаш корхоналари, саралаш ва қайта ишлаш инфратузилмасини ривожлантира-миз.

Умуман, аграр соҳада юқори қўшил-ган қиймат занжирини яратиш лойи-ҳаларига 2023 йилда 1 миллиард дол-лар ажратилади.

Бешинчи йўналиш. Эркин бозор механизмларини жорий қилиш, соғлом рақобат ва хусусий мулк дахлсизлигини таъминлаш, тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш Конституцияда алоҳида ўрин эгаллатиши керак.

Бугунги кунда дунёда содир бў-лаётган кескин жараёнлардан барчангиз хабардорсиз. Жаҳонда мураккаб геоси-тувий вазият, энергия ресурслари танқислиги кучайиб бормоқда, озик-овқатга эҳтиёж ортиб, молиявий ре-сурслар қимматлашмоқда.

Бундай вазиятда, қанчалик оғир бўлмасин, иқтисодий ислохотларни қатъий давом эттирамиз, ички имко-ниятларни тўлиқ сафарбар қилиб, ху-сусий секторни янада қўллаб-қувват-лаймиз. Бунинг учун, энг аввало, тад-биркорлик муҳитини тобора яхшилаш бўйича ислохотларни жадаллаштира-миз.

Биринчи навбатда, ҳудудлар ўртаси-даги иқтисодий тенгсизликни қисқар-тириш, барча туман ва шаҳарларни бир маромда ривожлантириш бўйича янгича ёндашувлар жорий этилади.

Биз чуқур таҳлил қилдик. Келгуси йилдан бошлаб туман ва шаҳарлар мавжуд шароити, салоҳияти ва имко-ниятларидан келиб чиқиб, 5 та тоифа-га ажратилади. Жумладан, тадбиркор-лик учун ҳар томонлама ривожланган 26 та туман — 1-тоифага; инфрату-зилмаси яхши бўлган 46 та туман — 2-тоифага; шароити нисбатан қониқар-ли бўлган 76 та туман — 3-тоифага; жозибадорлиги етарли бўлмаган 40 та туман — 4-тоифага; шароити оғир бўлган 20 та туман — 5-тоифага тўри келади.

Энди тоифага қараб, туманларнинг иқтисодий ривожланишини белгилай-миз. Тадбиркорлар учун субсидия, кре-дитлар ва компенсациялар тоифалар-дан келиб чиқиб ажратилади. Улар учун солиқ ставкалари ҳар хил бўлади.

Мисол учун, бешинчи тоифага ки-рувчи, шароити энг оғир бўлган 20 та туман учун айланмадан олинадиган солиқ, фойда солиғи, ижтимоий солиқ ставкаларини 1 фоиз миқдоридда бел-гилаймиз. Мазкур туманлардаги тад-биркорлар ер ва мол-мулк солиқлари бўйича ҳисобланган сумманинг атиги 1 фоизини тўлайди. Якка тадбиркор-лар қатъий ставкадаги солиқларни тўлашдан озод этилади.

Худди шундай, бошқа тоифадаги ту-манларда кредитларга пасайтирилган фоиз ставкаларини қўллаш, инфрату-зилма харажатларини давлат томони-дан қоплаб бериш каби бир қатор енгилликлар берилади.

Бюджет харажатлари, аҳоли ва тад-биркорлар олдидagi мажбуриятлари-мизни қисқартирмаган ҳолда, бизнес-га солиқ юқини камайтириш бўйича

ишларни давом эттирамиз. Жумладан, 1 январдан бошлаб қўшилган қиймат солиғи ставкасини 15 фоиздан 12 фо-изга пасайтириш ҳисобидан тадбир-корлар ихтиёрида йилига камида 14 триллион сўм маблаг қолади. Ле-кин бизнес муҳитини яхшилаш учун фақат солиқни камайтиришнинг ўзи етарли эмас.

Ўтказилган сўровларда 70 фоиз тад-биркорлар солиқ, божхона, ҳокимият, электр, кадастр, ёнгин хавфсизлиги, санитар назорат каби идоралар томо-нидан маъмурий босимлар борлигини билдирган. Шу боис 2023 йилда на-зорат қилувчи ва рухсат берувчи идо-ралар фаолияти яна бир марта танқи-дий кўриб чиқилади.

Биринчи навбатда, илғор тажриба-лар асосида солиқ ва божхона маъ-мурчилиги жиддий ислоҳ қилинади. Бунда ҳамма давлат идораларида тад-биркорларга сервис хизмати кўрсатиш-ни баҳолаш тизими жорий қилинади. Келгуси йил шу масала билан қаттиқ шуғулланамиз.

Таъкидлаб айтмоқчиман: биз тад-биркорлик соҳасида жавобгарликни енгиллаштириш бўйича бошлаган исло-хотларимизни жадал давом эттирамиз. Хурматли дўстлар!

Халқимиз ҳам, тадбиркор ва инвес-торлар ҳам биздан долзарб масала бўлган энергетика соҳасида аниқ ечимлар кутаётгани сир эмас.

Очиқ айтиш керак, энергетика со-ҳасидаги муаммолар бугун пайдо бўлиб қолгани йўқ.

Кўп йиллар давомида янги газ ко-нарига инвестиция қиритилмагани, электр ва газ тармоқлари модерниз-ация қилинмагани ҳам аини ҳақиқат. Оқибатда тизимда аниқ ҳисоб-китоб йўқлиги, катта йўқотишлар оддий ҳол-га айланиб қолган эди.

Шу билан бирга, сўнгги олти йилда аҳолимиз 13 фоизга, саноат корхона-лари эса 2 баробар ортиб, 45 минг-дан 100 мингга кўпайди. Натижада электр энергиясига талаб камида 35 фоиз ошди ва йилдан-йилга кўпайиб бормоқда.

Иқтисодиётимиз барқарор ривожла-ниши учун энергетика соҳасига 25 — 30 миллиард доллар инвестиция керак. Бунга қақатгина хусусий инвестиция-ларни жалб қилиш орқали эришиш мумкин.

Шу боис сўнгги уч йилда соҳага 8 миллиард долларлик тўғридан-тўғри инвестициялар жалб қилинди. Жумла-дан, ўтган ҳафтада Бухоро, Наманган ва Хоразмда қуввати 500 мегаваттлик яна 3 та қуёш станциясини куриш бўйи-ча танлов якунланди. Депутат ва се-наторлар томонидан қабул қилинган янги қонунлар бунинг учун ҳуқуқий асос бўлди.

Иил бошидан қуввати 1,5 минг ме-гаваттлик 7 та электр станциясини ишга туширдик.

Келгуси йилда яна 4,5 минг мега-ваттлик 11 та йирик лойиҳани якунига етказамиз. Жумладан, Бухоро, Жиззах, Қашқадарё, Навоий, Самарқанд, Фар-ғона ва Тошкент вилоятларида барпо этиладиган қуёш ва шамол электр станциялари ҳисобидан қўшимча 14 миллиард киловатт электр ишлаб чиқарилади. Бу орқали хонадонларга бериладиган электр энергияси 50 фо-изга кўпаяди.

Очиқ айтиш керак, кўп иқтисодчи-лар энергетика соҳасида эркин бозорга ўтишни тақлиф қилмоқда.

Бу — тўғри йўл. Мен ҳам буни хоҳ-лайман. Лекин халқимизнинг жон бо-шига даромади, ижтимоий ҳимоясини ўйлаб, бу соҳадаги ислохотларни шош-масдан, босқичма-босқич қилишимиз керак.

Энг муҳим масала — энергия ре-сурсларидан самарали фойдаланиш.

Афсуски, иқтисодиётимизда энергия сарфи бошқа давлатлардан 2 баробар юқори. Шунинг учун энергия самара-дорлигини ошириш Миллий дастурини қилди қиламиз. Депутат ва сенато-ларимиз бу ишга бош-қош бўлса, ал-батта ижобий натижа бўлади.

Уй, ишхона, богча, мактаб ва кўча-ларда одамларимизга энергиянинг қадрига етиш, уни тежашни ўргатиш керак. Қонунларимизда ҳам бу маса-лаларни мустаҳкамлаш зарур.

Шу билан бирга, кичик ҳажмдаги қайта тикланувчи энергия манбалари-дан фойдаланиш кескин оширилади. Мисол учун, Тошкент вилоятида Олмалик, Бекобод комбинатлари ва бошқа йирик корхоналар ўз эҳтиёжла-ри учун 1 минг мегаваттлик қуёш электр станцияларини ўрнатса, йилига 2,5 миллиард киловатт соат электр ишлаб чиқарилади. Бу орқали Тошкент вилоятининг қарийб 30 фоиз электр истеъмоли таъминланади ва 500 мил-лион куб метр газ тежалаяди.

Худди шундай асосда бошқа вило-ятлар ҳам ҳисоб-китобларини қилиб, келгуси йил учун аниқ режаларини бел-гилаб олиши керак.

Республиканинг ҳар бир туман ва шаҳар ҳокими ҳам ўз ҳудудидаги хонадон ва корхоналарда жами 5 — 10 мегаваттлик қайта тикланувчи энергия лойиҳаларини амалга ошириши шарт.

Агар ана шу масалага жиддий ки-ришсак, бу ишлар албатта натижаси-ни беради.

Умуман, келгуси уч йилда барча дав-лат ташкилотларида қуёш панеллари ва иссиқ сув коллекторлари ўрнатила-ди. Ушбу мақсадларда 2 миллиард дол-лар миқдорида инвестиция жалб қилинади. Бунинг ҳисобидан уларнинг 60 фоиз электр ва газ истеъмоли “яшил энергия”га ўтказилади.

Аҳоли хонадонларида эса қуёш па-нели ўрнатишга ажратиладиган субси-диялар ҳажми 2 баробар кўпайтири-лади.

Умуман, “яшил энергия”га тезроқ ўтмасак, бу борада қонунларимизда ҳам аниқ механизмларни белгила-масак, аҳолимиз ва тадбиркорларими-зи рози қила олмаймиз.

Газ захираларини кўпайтириш мақ-садида геология-қидирув ишлари бўйи-ча ўн йиллик дастур қабул қиламиз. Бунда янги технологияларни жорий этиб, илк бор чуқур қатламларда газ қазиб чиқариш ишларини бошлаймиз. Жумладан, Устюртнинг юқори истиқ-болга эга чуқур қатламларида қидирув ишларига нуфузли хорижий инвестор-лар жалб қилинади.

Газ қазиб чиқаришга олдин берил-ган барча лицензиялар қайта кўриб чи-қилади, самарасиз ишлаётган корхо-налар бўйича тегишли чоралар қури-лади.

Олтинчи йўналиш. Иқтисодиётга маҳаллий ва хорижий хусусий инвес-

тицияларни кўпайтириш учун шаройт-ларни янада яхшилаймиз.

Биз сўнгги олти йилда инвестиция-лар ҳажмини ялли ички маҳсулотнинг 30 фоизидан оширишга эришдик.

Келгуси йили қарийб 30 миллиард доллар сармоа жалб қилинади, шун-дан 25 миллиард доллар хусусий ин-вестициялар бўлади. Жумладан, умумий қиймати 8 миллиард доллар-лик 300 дан зиёд лойиҳани ишга туширамиз ва яна 40 та янги йирик лойиҳа бошланади.

Мисол учун, “Ёшлик” мис конини ўзлаштиришнинг биринчи босқичи яқу-нига етказилиб, 60 миллион тонна рудани қайта ишлаш қувватига эга 3-мисни бойитиш фабрикаси ишга ту-шади. Бу орқали Олмалик комбинати-нинг рудани қайта ишлаш қуввати ҳозирги 40 миллиондан 100 миллион тоннага етади.

Шу билан бирга, Олмаликда мисни бойитиш фабрикаси ва Мис эритиш заводи лойиҳалари бошланади.

Навоийдаги Пистали конида 4 мил-лион тонна олтин рудасини қайта иш-лаш мажмуасининг қурилиши якунла-нади.

Металлургия соҳасида амалга оши-рилаётган катта дастурларимиз беш йилдан кейин мисни — 3 баробар, ол-тинни эса йилига 150 тоннагача оши-риш имконини беради.

Кимё, автомобилсозлик ва қишлоқ ҳўжалиги машинасозлигида ҳам кат-та-катта лойиҳалар ишга туширилади.

Шу билан бирга, фаол инвестиция-ларни жалб қилишда хусусийлаштириш ва давлат-хусусий шериклик имкони-ятларидан тўлиқ ва самарали фойда-ланиш зарур.

Келгуси йили катта хусусийлашти-ришни бошлаймиз, 1 мингга яқин ко-рхона савдога чиқарилади.

Бугун кўнгилмдаги бир ниятимни сизларга очик айтмоқчиман. Менинг катта ниятим — юртдошларимиз ора-сида юз минглаб мулкдорлар, акция-дорлар пайдо бўлсин. Одамларимиз ўз омонатларини инвестиция қилиб, юқори даромадларга эга бўлсин.

Шунинг учун топириқ бердим: кел-гуси йилда энг йирик 10 та компания ва тижорат банклариимизнинг акцияла-ри ўз аҳолимиз учун очик ва шаффоф савдога чиқарилади.

Бу чинакам халқчил IPO бўлишига ишонаман.

Шу борада илгари ҳам айтган га-пимни такрорлашни ўринли, деб би-ламан: **халқ бой бўлса, давлат ҳам бой ва қудратли бўлади.**

Навбатдаги масала — 2023 йилда тайёр маҳсулотлар экспортини қўшимча 4 миллиард долларга ошириш асосий мақсадимиз бўлади.

Бу йил бошланган **“Янги Ўзбекистон — рақобатбардод маҳсулотлар юрти”** дастури ўз са-марасини бермоқда. Бир йилнинг ўзида 2 мингга яқин тадбиркорлар илк бор ташки бозорларга чиқди.

Келгуси йилда ҳам экспорт қилув-чиларга транспорт ва бошқа харажат-ларини компенсация қилиш давом эттирилади.

Европа бозорларига текстиль, электр техникаси, чарм-пойабзал ва бошқа тайёр маҳсулотлар экспортини камида 2 баробар оширамиз. Маҳсу-лотлар экспорти бўйича ҳозирги 9 та

босқичдан иборат божхона расмийлаш-тируви 3 баробар қисқаради.

Жаҳон савдо ташкилотига аъзо бўлиш бўйича асосий музокараларни якунлаб, ички қонунчилиқни мос-лаштириш, янги стандартларни жорий этиш ишларини жадаллаштирамиз.

Умуман, 2023 йилда экспорт ҳажми тарихимизда илк бор 23 миллиард дол-лардан ортади.

Хурматли депутат ва сенаторлар! Дунёдаги ҳозирги мураккаб шароитда очик ва прагматик, ўзаро ишонч ва ҳурматга асосланган ташқи сиёсатни изчил давом эттирамиз.

Бундан кейин ҳам асосий эътибо-римизни Марказий Осиёдаги барча қўшни мамлакатлар ва дунёдаги стра-тегик шерикларимиз бўлган давлатлар, халқаро ташкилотлар билан кўп қир-рали ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик-ни кучайтиришга қаратамиз.

Миллий хавфсизликни таъминлаш, Қуролли Кучларимиз жанговар сало-ҳиятини ошириш борасидаги ишлари-мизни янги босқичга олиб чиқамиз.

Шу ўринда депутат ва сенаторла-римиз, маҳалла, нуруний, хотин-қиз-лар ва ёшлар фаолларига, бутун халқимизга қарата айтмоқчиман: энг бебаҳо олий нёзmat — тинчлигимиз ва осоийшталигимизнинг қадрига етайлик, оилаларимиз, фарзандлари-миз, келгуси авлодларимизнинг бахту камоли учун бу улуг бойлиқни асраб-авайлайлик!

Шу мақсадда биз ёшларимизни ҳар-бий-ватанпарварлик руҳида тарбияла-ш, уларнинг она юртга меҳри ва садоқа-тини оширишга янада кўпроқ аҳамият беришимиз керак.

Ёш авлодимизни ана шундай бар-камол, эл-юрт учун фидойи инсонлар қилиб тарбиялашда биз муҳтарам ну-ронийларимизга таянамиз.

Ҳаётимизнинг файзу фариштаси бўлган дуогўй отахон ва онахонлари-мизнинг сиҳаттоҳларда саломатлиги-ни тиклаш, уларга маҳалла ва жамоат масканларида қўшимча шароитлар яратишни давом эттирамиз.

Миллати, тили ва динидан қатъи на-зар, Ўзбекистонни ўзининг Ватани деб биладиган, унинг равнақи учун ҳисса қўшиб келаётган ҳар бир фўқуро бун-дан бўён ҳам давлатимиз ва ҳамия-тимизнинг эътибори ва ардоғида бўлади.

Миллатлараро дўстлик, диний кон-фессиялар ўртасидаги ҳамжихатлик, ижтимоий бағрикенглик муҳитини яна-да мустаҳкамлаш учун бор куч ва им-кониятларимизни сафарбар этамиз.

Бутун дунёда кучайиб бораётган ра-дикализм, экстремизм, терроризм, одам савдоси, ғиёхвандлик каби ха-тарлар, афсуски, бизни ҳам четлаб ўтмапти. Лекин такрор айтман, му-сулмон умматига сабоқ берган Имом Бухорий, Имом Термизий, Имом Мотуридий каби буюк уламолар етмиш чикқан бизнинг диёримизда бу бора-да адашганлар, радикализм ва эк-стремизм гоғяларига берилганлар бў-лиши мумкинми?

Биз жамиятимизда ҳар қандай радикаллашувга, ёшларимиз он-гини бузғунчи ёт гоғялар билан захарлашга, диндан сиёсий мақ-садларда фойдаланишга, маъри-фат ўрнини жаҳолат эғаллашга йўл қўймаймиз. Бунинг учун нафа-

қат масъул ташкилотлар, балки бар-чамиз биргаликда муқаддас динимиз-нинг инсонпарварлик моҳиятини очиб бериш, фарзандларимизни миллий ва умумбашарий қадриятлар руҳида тарбиялаш бўйича оила, маҳалла ва таълим масканларида иш олиб бори-шимиз зарур.

Бу муҳим масалада алоҳида Мил-лий дастур қабул қиламиз.

Жамиятимизнинг маънавий асосла-рини мустаҳкамлаш, маданият соҳа-сини ривожлантириш, илмий-ижодий ташкилотлар, муҳтарам зиёлиларимиз фаолиятини қўллаб-қувватлаш ҳам биз учун устувор йўналишлардан бири бўлади.

Биз қадимий ва бой тарихимизни, айниқса, гоғят оғир шароитда илм-маъ-рифат, инсон эркинлиги, халқ озодли-ги, Ватанга, миллий қадриятларга меҳр ва садоқат гоғяларини дадил кўтариб чиққан жадид боболаримиз фаолияти-ни янада чуқур ўрганишимиз лозим. Уларнинг улуг мақсадлар йўлидаги мар-дона кураши ва фидойилиги Янги Ўзбе-кистонни қуришда барчамиз, аввало, ёшларимиз учун чинакам ибрат мак-таби бўлиб хизмат қилиши зарур.

Франциядаги машҳур Лувр музейи-да шу кунларда давом этаётган мил-лий кўргазма халқимизнинг ноёб та-рихий мероси, бетакрор маданияти ва анъаналарига ҳорижда қизқиш қанча-лик юқори эканини кўрсатмоқда. Бун-дай тарихий ва маданий бойлиқлари-мизни ёшларимизга ва хорижий туристларга янада кенгроқ таништи-риш, музейларни замон талабларига мослаштириш бўйича алоҳида дастур амалга оширилади.

Қадрли юртдошлар!

Мана, сизлар билан биргаликда 2023 йил учун улкан мақсад ва вази-фаларни белгилаб олдик. Албатта, дунёдаги ҳозирги мураккаб шароитда бу вазифаларни амалга ошириш осон бўлмайди. Лекин биз ўтган даврда кат-та билим ва тажриба тўпладик. Энг муҳими, ўз куч ва имкониятларимизга бўлган ишончимиз тобора ортиб бор-моқда.

Шу боис қанчалик қийин бўлмасин, танлаган йўлимиздан ҳеч қачон ортга қайтмаймиз. Кўзлаган марраларимизга албат-та етамиз. Бу йўлда нияти улуг, қалби пок, меҳнаткаш халқимиз-га таянамиз.

Бир тану бир жон бўлиб ҳара-кат қилсак, мен ишонаман, эл-юртимиз интилаётган Янги Ўзбе-кистонни албатта барчамиз бир-галикда бунёд етамиз.

Фурсатдан фойдаланиб, ислохотла-римизни ҳар томонлама қўллаб-қув-ватлаб келаётган, барча синовларни мардона енгиб, ўзининг фидокорона меҳнати билан жонажон Ватанимиз равнақига бекиёё ҳисса қўшаётган мард ва олижаноб, бағрикенг халқи-мизга яна бир бор таъзим қиламан.

Барчангизни, бутун халқимизни қилиб келаётган Янги йил байрами билан кал қалбимдан самимий таб-риклаб, сиҳат-саломатлик, файзу барака, оилавий бахт тилайман.

Ўртимиз тинч, халқимиз омон бўлсин!

Яратганининг ўзи барчамизни, Ўзбе-кистонимизни паноҳида асрасин!

БУНЁДКОР ХАЛҚИМИЗ МУСТАҚИЛЛИГИМИЗНИ МУСТАҲКАМЛАБ, БАРҚАРОР ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИДА ДАДИЛ ИЛДАМЛАЙВЕРАДИ

1

Бу йилги Мурожаатномада ҳам Ўзбекистондаги ислохотларнинг муҳим йўналишлари баён этилди, уларнинг амалакатини ҳам суратан, ҳам сиратан янгилашга, инсон қадрини улуглашга, халқимизни тараққиётнинг янги босқичига олиб чиқишга қаратилган улугвор моҳияти ҳақида сўз юритилди.

Давлатимиз раҳбари пандемия, дунёдаги чуқур иқтисодий ва сиёсий инқирозлар, зиддиятларга қарамасдан, халқимизнинг қаҳрамонларча меҳнати билан катта ютуқларга эришилганини таъкидлади. Жумладан, ялли ички маҳсулот ҳажми илк бор 80 миллиард доллардан ошди. Иқтисодиётимизга шу йилнинг ўзида 8 миллиард доллар тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар қиритилди, экспортимиз эса 19 миллиард долларга етди. Бу йил тарихимизда илк бор пенсия ва ижтимоий нафақалар миқдори минимал истеъмои харажатларидан кам бўлмаган даражага олиб чиқилди.

Мамлакатимиз том маънода улкан қурилиш майдонига айланган. Янги уй-жойлар, таълим ва маданият масканлари, маҳобатли ҳўприklar, равон йўллар, сўлим боғу хиёбонлар юртимиз кўркига кўрк бағишлаб, халқимизнинг ҳаёт сифатини юксаттирмоқда.

Оқилона ташқи сиёсат туфайли Ўзбекистон жаҳон сиёсати марказларидан бирига айланиб бормоқда. Мамлакатимиз тараққиётини янги поғонага олиб чиқиш учун бошқарув ҳам, қонунчилик ҳам, жамиятимиз ҳам ўзгариши кераклиги таъкидланди. Шу боис “Аввал — инсон, кейин — жамият ва давлат” деган гоғяни Конституциямиз ва қонунларимизга ҳам, қундалик ҳаётимизга ҳам чуқур сингдиришимиз кераклиги қайт этилди.

Ҳозирги кундаги жиддий синовлар ва башорат қилиб бўлмайдиган хавф-хатарларни енгиб ўтишга қодир бўлган миллий давлатчилигимиз асосларини мустаҳкамлашимиз зарур. Шуларни эътиборга олган ҳолда Асосий Қонунимизни тақомиллаштириш ишлари давом эттирилмоқда.

Халқ билан мулоқотнинг янги механизмлари йўлга қўйилгани одамлар фикри, дарду ташвишларини билиш, уларни бартараф этишга қаратилган чора-тадбирларни ҳаётга татбиқ қилишда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Тахлиллар қўрсатганидек, юртдошларимиз мактаб, богча ва шифохоналар кўпайишини, таълим ва тиббиёт сифати оширилишини, маҳаллада йўл, сув, электр, транспорт муаммолари ҳал қилинишини, иш ўринлари кўпайиши, тадбиркорликка янги имкониятлар яратилишини, адолат таъминланиши, оворагарчилик, бюрократия ва коррупция йўқ бўлишини кутмоқда.

— Кўтарилган масалалар аниқ ва ўринлидир. Қанчалик қийин бўлмасин, биз бу муаммоларни ечишимиз шарт. Ҳеч ким четдан келиб, буларни ҳал қилиб бермайди. Одамларимизнинг ташаббуси, шижоати ва салоҳиятини ишга солиш учун барча шароитларни туғдириб бериш асосий вазифамиз бўлиши керак, — деди Президент.

Шу боис Президентимиз 2023 йилга “Инсонга эътибор ва сифатли таълим йили” деб ном беришни тақлиф қилди. Йилгиланлар бу ташаббусни бир овоздан қўллаб-қувватлади.

Давлатимиз раҳбари 2023 йилдаги энг устувор йўналишларга тўхталиб ўтди. Жумладан, биринчи йўналиш сифатида ихчам ва самарали давлат бошқаруви тизимига ўтиш тақлиф қилинди. Хусусий ташаббусларни янада кенгайтириш, уларга янги истиқболларни очиш мақсадида энди “кўл бошқаруви”дан аниқ натижага ишлайдиган тизимли бошқарувга ўтиш вақти келгани таъкидланди.

— Биз Янги Ўзбекистонни “ижтимоий давлат” тамойили асосида қуришни мақсад қилияймиз. Буни Конституцияда мустаҳкамлашимиз керак. Ижтимоий давлат бу, энг аввало, инсон салоҳиятини рўёбга чиқариш учун тенг имкониятлар, одамлар муносиб ҳаёт кечирishiга зарур шароитлар яратиш, камбағалликни қисқартириш, демакдир, — деди Шавкат Мирзиёев.

Биринчи навбатда, эътибор янги Ўзбекистон учун

энг катта инвестиция бўлган таълимни қўллаб-қувватлашга қаратилиши таъкидланди. Ўқитувчилар мақомини, уларнинг шаъни ва қадр-қимматини ҳимоя қилишни Конституцияда алоҳида белгилаш зарурилиги қайт этилди. Келаси йилдан бошлангич синфларда мутлақо янги методика асосида яратилган дарсликлар бўйича ўқитиш йўлга қўйилади.

Президент таъкидлаганидек, болаларимиз

МАМЛАКАТНИ ИСТИҚБОЛДА РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ АМАЛИЙ ДАСТУРИ

Президент Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлис ва Ўзбекистон халқига Мурожаатномаси мамлакатимиз ижтимоий-сиёсий ҳаётидаги муҳим воқеа бўлди. Аёнанага айланган ушбу тадбирда пойнига етаётган йилдаги асосий кўрсаткичлар, 2023 йилга мўлжалланган мақсад ва вазифалар баён этилди.

Ўзбекистон Президентли томонидан тақдим қилинган дастуриламал ҳужжат нафақат мамлакатимиз кенг жамоатчилиги, балки хорижий давлатлар академик-эксперт доиралари, дипломатик корпус вакиллари орасида ҳам ўз акс садосини топди.

Дунё нигоҳи

Абдужаббор РАҲМОНЗОДА,
Тожикистон элчиси:

— Давлат раҳбарининг Мурожаатномаси дастурий нутқ бўлди. У янги Ўзбекистонни янада ривожлантиришга жуда катта эътибор қаратади ва бу бўйича аниқ тақлифларни илгари сурди.

2023 йил “Инсонга эътибор ва сифатли таълим йили” деб эълон қилинди. Шу ўринда таъкидлаш кераки, Ўзбекистон Президентли ва ҳукумати сўнгги йилларда мамлакатда таълим сифатини оширишга жиддий эътибор қаратмоқда. Ўйлаيمанки, келгуси йилда таълим тизимида янада жиддий ислохотлар ҳаётга татбиқ этилади.

Ўзбекистон етакчилиги мактабгача таълимни ривожлантириш мақсадида алоҳида вазирилик ташкил қилди, жажжи болажонларни мактабгача таълим муассасаларига қамраб олиш даражасини ошириш бўйича кенг кўламли ишларни бажарди. Ўзбекистон мазкур йўналишдаги мавжуд муаммоларга ечим топди. Бугунги кунда 74 фойздан ортиқ болалар мактабгача таълим муассасаларига бориш имкониятига эга. Мазкур йўналишда мамлакатингиз Марказий Осиё минтақасида етакчи ўринни эгалламоқда.

Мурожаатномада янги мактаблар қуриш, таълим тизими ислохотларини давом эттириш ва ўқитувчилар маъини ҳамда ролини ошириш бўйича ҳам муҳим ташаббуслар билдирилди. Президент ўқитувчилар обрўсини юксалтириш бўйича мамлакат қонунчилигига ўзгаришлар киритиш мақсадларини ҳам маълум қилди.

Бундан ташқари, Шавкат Мирзиёев соғлиқни сақлаш соҳасини тубдан ислох этиш орқали кейинги икки-уч йил давомида ушбу жаҳонга ўта ривожланган ва аҳолига юқори даражада хизмат кўрсатадиган йўналишга айлантириш вазифаларини санаб ўтди. Мурожаатномада, шунингдек, саноат, автотомобилсозлик, тўқимачилик, кимё соҳаларига алоҳида эътибор қаратилди. Ўзбекистон етакчилиси энергетика тармоғини янада ривожлантириш, янги лойиҳаларни амалга ошириш бўйича аниқ вазифаларни белгиледи. Тармоқдаги мавжуд муаммоларнинг олдинчи олиш учун тизимли таҳлил тақдим этилган баробариди, мамлакат ҳукумати олдида аниқ вазифалар қўйилди.

Мурожаатномада қишлоқ ҳўжалиги соҳасига ҳам катта эътибор қаратилди, амалга оширилиши

керак бўлган ўзгаришлар юзасидан аниқ тақлифлар билдирилди. Ўйлаиманки, ушбу тақлифлар ва соҳада амалга оширилаётган ўзгаришлар деҳқонларга катта имкониятлар яратиб бергани ҳолда уларнинг фаолиятини янада яхшилашга хизмат қилади.

Энг муҳим жиҳати шундаки, Шавкат Мирзиёев Ўзбекистон ижтимоий давлат эканини айтиди, муаммоларни ҳал этиш чоралари бўйича бир неча муҳим ташаббусларни илгари сурди. Мурожаатномада билдирилган ташаббуслар Ўзбекистон халқининг ҳаётини янада яхшилашга ва мамлакатнинг ривожланган давлатлар сафига қўшилишига хизмат қилади, деб ҳисоблайман.

Нурлан ЖУМАЛИЕВ,
Қирғизистон элчихонаси
маслаҳатчиси:

— Олий Мажлис ва Ўзбекистон халқига йўлланган Мурожаатнома сермазмун ва қизгин фикр-мулоҳазаларга бой бўлди. Мурожаатнома 2023 йилда Ўзбекистонда ҳаётга татбиқ этилаётган ислохотларнинг навбатдаги босқичи учун мукамал дастур бўлиб хизмат қилади. Унда давлат раҳбари келгуси йилда амалга оширилаётган мақсад ва вазифаларни аниқ-равшан белгилаб берди.

Шунингдек, Ўзбекистон Президентли Марказий Осиё минтақасидаги вазият, минтақа давлатлари билан яқин қўшничилик, биродарлик алоқаларини янада мустаҳкамлаш ва кенгайтириш бўйича тақлифларни илгари сурди. Бу, ўз навбатида, минтақада тинчлик ҳамда аҳоли фаровонлигини таъминлашга хизмат қилади, деб ҳисоблайман.

Ўзбекистоннинг Марказий Осиё мамлакатлари билан ташқи сиёсати жуда муҳим аҳамиятга эга. Чунки давлатларимизнинг бир-бири билан ўзаро боғлиқлиги минтақа барқарорлигини таъминлайди. Мурожаатномада, шунингдек, давлат ташкилотлари оддий одамларга янада катта эътибор қаратиши кераклигига алоҳида урғу берилди. Маъмурий ислохотларни амалга ошириш ва вазирликларнинг ўз фаолиятини аҳоли орасига қириб, оддий одамларнинг манфаатларидан келиб чиқиб ташкил қилиши зарурлиги сингари қатор ташаббуслар ҳам катта таассурот уйғотди.

Нина ЛИНДЕ,
Латвия Фанлар академияси
Иқтисодий институт директори:

— Мурожаатнома Ўзбекистонда 2022 йилдаги асосий сиёсий воқеалардан бири бўлди. Давлат

раҳбари ўзининг дастуриламал маърузасида ўтаётган йил яқунларини сарҳисоб қилиб, давлатни янада барқарор ривожлантириш, халқ фаровонлигини юксалтириш, инсон ҳуқуқ ҳамда эркинликларини ҳимоялаш борасидаги ўта долзарб вазифаларни белгилаб берди.

Ўзбекистон тарихий аҳамиятга молик кенг кўламли ислохотларни ишонч билан давом эттирмоқда. 2023 йилнинг “Инсонга эътибор ва сифатли таълим йили” деб эълон қилиниши олти йил аввал Ўзбекистон Президентли ташаббуси билан бошланган давлат ва жамиятнинг ҳар томонлама янгилаш бўйича ҳаётга татбиқ қилинаётган ислохотларнинг мантикий давомидир. Янгилаштирилган жараёнинг пировард мақсади Ўзбекистоннинг жамияти маънавияти ва бошқа соҳаларда улкан ўзгаришлар, туб ислохотлар амалга оширилди.

Президент Шавкат Мирзиёев республикада амалга оширилаётган ислохотлар изчиллигини, жамиятда ҳар бир инсон манфаатлари ҳимосини таъминлашнинг бекиёс аҳамиятини яна бир бор ифодалади.

Антуан КОЛОННА,
«Spectacle du Monde» журнали бош
муҳаррири (Франция):

— Аёнанага кўра Ўзбекистон Президентли Шавкат Мирзиёев ҳар йили мамлакат парламенти ва халқига Мурожаатнома йўллаб, ушбу дастуриламал ҳужжатда ўтган йил яқунлари сарҳисоб қилинади, яқин истик-болдаги тараққиётнинг асосий йўналишлари белгиланган.

Навбатдаги Мурожаатномада илгари сурилган куйидаги асосий фикрлар эътиборини тортиди. Биринчидан, 2023 йилни “Инсонга эътибор ва сифатли таълим йили” деб эълон қилиш тақлиф этилди. Таъкидлаш жоизки, сўнгги йилларда Ўзбекистонда фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари кафолатларини мустаҳкамлаш борасида изчил ишлар амалга оширилди. Мамлакатда инсон шаъни ва қадр-қиммати ҳамма нарсадан устун қўриломоқда. Халқ билан бевосита мулоқот йўлга қўйилди. Буларнинг барчаси янги Ўзбекистонда инсон омилига устувор аҳамият қаратилаётганидан далолат беради.

Иккинчидан, давлат раҳбари пандемия ва глобал сиёсий-иқтисодий маъмулий шароитига қарама-қарсидан Ўзбекистонда эришилаётган барқарор иқтисодий ўсиш суръатларини таъкидлади. Республика ялпи ички маҳсулоти ҳажми биринчи марта 80 миллиард доллардан ошди ва 2018 йилдагига нисбатан 1,5 баробардан ортиқ миқдорда ўсди. Жорий йил бошидан буюн тўридан-тўғри хорижий инвестициялар ҳажми 8 миллиард долларга етди.

Учинчидан, ривожланган мамлакатлар тажрибаси шуни кўрсатадики, йирик шахрлар иқтисодий тараққиётнинг локомотиви ва “ўсиш нуқталари”дир. Мамлакатда нафақат минтақа, балки жаҳон миқёсида машҳур ва тарихий шахрлар мавжуд. Хусусан, энг қадимий шахрлардан бири, Темурийлар давлати пойтахти Самарқанд бугун халқаро сайёҳлик ва ишбилармонлик маркази мақомини олди. Давлат раҳбари сайёҳлик салоҳиятини уч миллион туристга етаклаш режалаштирилган шахрни республика миқёсидаги маъмурий бирликка айлантиришни тақлиф қилди.

Умуман олганда, янги Мурожаатноманинг тақдим этилгани мамлакатни модернизация қилишнинг муҳим босқичини англатади. Зеро, Марказий Осиёнинг асосий давлати бўлган Ўзбекистонда сўнгги йилларда сиёсат, иқтисодиёт, маданият ва бошқа соҳаларда улкан ўзгаришлар, туб ислохотлар амалга оширилди.

Меҳмет Сейфитдин ЭРОЛ,
Анкара инқироз ва сиёсий тадқиқотлар
маркази — «ANKASAM» директори,
профессор (Туркия):

— Ўзбекистон Президентли Шавкат Мирзиёевнинг мамлакат Олий Мажлиси ва Ўзбекистон халқига Мурожаатномаси менда катта таассурот қолдирди. Шу ўринда “кўл бошқаруви”дан тизимли бошқарувга ўтиш вақти келгани ҳақидаги фикрларни алоҳида таъкидламоқчиман. Ававали синавларга бой, глобал

пандемия даврида ўз-ўзидан “кўл бошқаруви” ўрнатилган эди ва бу ҳам самарасини берди. Энди эса Ўзбекистон ўз тараққиётини давом эттириш йўлида янги босқичга қирар экан тизимли бошқарувни кучайтириш айна мудоаодир.

Президент Шавкат Мирзиёевнинг вазирилик ҳамда идоралар сони ҳозирги 61 тадан 28 тагача камайтирилиши, давлат хизматчилари сони ҳам босқичма-босқич 25 — 30 фоизгача қисқартирилиши ҳақидаги тақлифларини қуйидагича баҳолаш мумкин: ислохотларнинг илк йилларида, ҳақиқатан ҳам, ҳар бир соҳага йўл кўрсатиш, пойдеворни қўйиб олиш учун алоҳида идоралар тажрибаси иш берди, энди эса ихчам тизимга ўтиш вақти келди. Мазкур жараён Ўзбекистон давлат қурилишини такомиллаштиришда ижобий натижаларга олиб келади.

Президент ушбу Мурожаатномасининг яна бир ўзига хос жиҳати шундаки, у давлат тизимида мавжуд камчиликларни танқидий таҳлил қилиш ва уларни бартараф этишнинг аниқ-равшан йўлларини ишлаб чиқишга асосланган.

Мурожаатномада олдинги йилларда бўлгани каби бу гал ҳам ташқи сиёсат масалаларига алоҳида ўтхўлатиб ўтилди. Ўзбекистон раҳбари томонидан прагматик ва мувозанатли ташқи сиёсат юритиш, шунингдек, ўзаро яхши қўшничилик ҳамда стратегик шериклини янада мустаҳкамлаш, шунингдек, дунёнинг барча минтақасидаги шериклар билан ўзаро манфаатли

АҲОЛИНИНГ МАЛАКАЛИ ТИББИЁТДАН ФОЙДАЛНИШ ИМКОНИЯТИ КЕНГАЯДИ

Президентимизнинг Олий Мажлисга ва Ўзбекистон халқига қилган Мурожаатномаси барча соҳани ўзига қамраб олгани билан муҳим аҳамият касб этди. Айниқса, инсон қадри, унинг манфаатлари устувор ўринни эгаллади ва шундан келиб чиқиб, давлатимиз раҳбари 2023 йилни “Инсонга эътибор ва сифатли таълим йили” дея эълон қилиш тақлифини билдирди. Айтиш жоизки, ушбу тақлиф барча иштирокчилар томонидан қувонч билан маъқулланди.

Нуктаи назар

Шунингдек, Президент Шавкат Мирзиёев ўз маърузасида таълим ва аҳоли саломатлигини сақлаш масалаларига ҳам эътибор қаратиб, келгуси йилда амалга оширилиши лозим бўлган аниқ вазифаларни белгилаб берди. Зеро, соғлом фуқаролар ва юксак билимли ёшлар мамлакат салоҳиятини белгилловчи муҳим омиллардан саналади.

Мурожаатномада келтирилганидек, аҳоли мактаб, богча ва шифохоналар кўпайишини, таълим ва тиббиёт сифати оширилишини истайди. Қаразлардан камолотини ўйлайди. Ушбу талаблар инобатга олинган ҳолда, юртимизда олиб борилаётган давлат сиёсати марказида ҳам инсон ва унинг манфаатини таъминлаш, сифатли таълим бериш каби устувор вазифалар турибди.

Айнан бу галги Мурожаатномада ҳам мамлакатимизда таълим соҳасини янги босқичга олиб чиқиш, ўқувчиларни касб-ҳунарга ўқитиш, барча керакли шарт-шароитларни яратиш масаласи алоҳида ўрин эгаллади. Жумладан, 2023 йилдан мактаб таълимини халқаро таълим дастурлари асосида бўғунлаш ислох қилиш, янги ўқув масканлари қуриш ва мавжудларини ўқувчилар сонидан келиб чиқиб кенгайтириш, бошлангич синф ўқувчилари учун бепул оқват-ланши амалиётини келаси ўқи йилидан жорий этиш каби масалалар илгари сурилди. Булардан қўзланган мақсад эса ёшларни фақатгина сифатли таълим билан қамраб олишгана эмас, уларнинг соғлиғини асраш, баркамол бўлиб воёга етишини таъминлашни назарда тутди.

Бундан ташқари, аҳолининг малакали ва сифатли тиббий хизматлардан фойдаланиш имкониятларини янада кенгайтириш масаласига алоҳида урғу берилди. Бу борада, айниқса, бепул тез тиббий ёрдам-

нинг кафолатлиниши, соҳага ажратилаётган маблағлар ҳар бир беморга етиб бориши учун давлат тиббий суғуртасига ўтиш йўналишдаги ишларни тезлаштириш зарурлиги айтилдики, бу халқимизнинг кўнглидаги гап бўлди.

Мурожаатноманинг ҳар йўналиши халқимиз ҳаёти билан узвий боғлиқ эканлиги билан янада аҳамиятлидир. Айниқса, аҳолининг тўғри овқатланиши ва соғлом турмуш тарзига амал қилишини таъминлаш борасида айтилган сўзлар бунинг ёрқин далилидир. Давлат раҳбари томонидан илгари сурилган мазкур ташаббус юрдошларимиз соғлиғини асрашда муҳим ҳисобланган умумийлиги ҳаракат сифатида ҳар бир маҳаллада тарғиб қилиниши мақсадга мувофиқдир.

Хусусан, 2023 йилда юртимизда қўшимча 140 та оилавий шифокорлик пункти ва поликлиника, 520 та олис ва чекка маҳаллада ихчам тиббиёт пунктлари ташкил этилиши, оналар ва болалар саломатлиги муҳофазаси бўйича уч йиллик дастур қабул қилиниши, барча турғуқ комплекслари тўлиқ таъмирланиб, жиҳозланиши, ўринлар сони 35 фоизга кўпайтирилиши, Самарқанд, Фарғона ва Хоразм вилоятларида давлат-хусусий шериклиги асосида радиология марказларини ташкил қилиш лойиҳалари амалга оширилиши каби устувор вазифалар белгиланиши тиббиётчилар ва халқимизни мамун этди.

Умуман олганда, бу галги Мурожаатномада илгари сурилган тақлиф ва ғоялар бизни олдимизга қўйган мақсадларимизга янада яқинлаштириши билан улкан аҳамиятга эга.

Манзураҳон САЛИМОВА,
Олий Мажлис Сенати аъзоси.

БЕЛГИЛАНГАН УСТУВОР ВАЗИФАЛАР ИЖРОСИ

ЮРТИМИЗ РАВНАҚИ ВА ИНСОНЛАР ҲАЁТИНИ ЯХШИЛАШГА ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

Президентимизнинг жорий йил 20 декабрдаги Олий Мажлис ва республика аҳолига Мурожаатномасида Ўзбекистонни ривожлантиришнинг нафақат бир йиллик, балки яқин келажақдаги йўналишлари аниқ ифодаб берилди.

Мурожаатномада кўтарилган ўндан ортиқ масалалар, белгиланган устувор вазифалар, пировардида инсон ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини рўйбга чиқаришга қаратилгани билан қувонарли.

Муносабат

Эзгулик ғояларига
йўғрилган ҳужжат

таббий ресурслар танқислиги кучаяётган бир шартда дунёда чўқур иқтисодий ва сиёсий инқирозлар юзага келди.

Шундай қийин шароитда давлатимиз раҳбарининг оқилона сиёсати, ўз вақтида қўрилган чоралар тўғрисида иқтисодиётимизга шу йилнинг ўзига 8 миллиард доллар тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар жалб қилинди. Экспорт эса 19 миллиард долларга етди.

Айниқса, сўнгги йилларда ижтимоий йўналишда муҳим ўзгаришлар амалга оширилмоқда. Иш ҳақи, пенсия ва нафақалар миқдори, аҳоли жон бошига даромадларини ошириш сиёсати изчил олиб бориломоқда. Сўнгги олти йилда қарийб 300 мингта ёки аввалги йиллардагига нисбатан 10 баробар кўп уй-жойлар қурилди. Бу ютуқлар янги Ўзбекистонни барпо қилиш йўлидаги дастлабки натижалар ва мазкур рўйхатни узок давом эттириш мумкин. Энг муҳими, халқимиз мазкур ўзгаришларни кундалик ҳаётда ҳис қилмоқда.

Албатта, бошланган катта ислохотлар кўска вақтда ўз натижасини кўрсатиши қийин. Мактаб, богча ва шифохоналарни кўпайтириш, таълим ҳамда тиббиёт сифатини ошириш, ички йўллар таъмири, сув, электр, транспорт, янги иш ўринларини яратиш

билан боғлиқ муаммолар етарли.

Давлатимиз раҳбари Мурожаатномада бу ҳақда ўтхўлатиб, қанчалик қийин бўлмасин, биз бу муаммоларни ечишимиз шартлиги, ҳеч ким четдан келиб буларни ҳал қилиб бермаслиги, одамларимиз ташаббуси, ши-жоати ва салоҳиятини ишга солиш учун барча шартонни яратиш асосий вазифа бўлишини таъкидлади.

Ишончм қилиш, бошланган ислохотлар изчил давом эттирилади ва ёшларни юртга, Ватанга, халқимизга садоқат руҳида ўстириш, буюқ аҳдоларимизга муносиб таълим-тарбия бериш масаласи ҳар доим энг устувор вазифалардан бири бўлиб қолаверди. Бундай эзгу ҳаракатлар рўйбичи таъминлашда Президентимизнинг Олий Мажлисга Мурожаатномаси дастуриламал бўлиши, шубҳасиз.

Аҳмаджон ҒАНИЕВ,
Олий Мажлис
Қонунчилик палатаси депутати.

Энди иқтисодий
салоҳият
кўтарилади

Эришилган натижалар, келгусидаги устувор вазифаларни қамраб олган Мурожаатномада иқтисодиёт, таълим, соғлиқни сақлаш, суд тизимидаги масалалар очик-ойдин баён этилди. Уларни бартараф қилиш бўйича ечимлар тақлиф этилди. Шунинг учун Мурожаатномани диққат билан тинг-ладик, муҳим ҳулосаларга эга бўлдик, олди-

мизда турган вазифаларни белгиллаб олдик.

Мурожаатномада давлатимиз раҳбари иқтисодий ислохотлар қатий давом эттирилиб, ички имкониятлар тўлиқ сафарбар қилинишини, хусусий сектор янада қўллаб-қувватланишини таъкидлади. Эндиликда ҳудудлар ўртасидаги иқтисодий тенгсизлик-ни қисқартириш, барча туман ва шахрларни бир маромда ривожлантириш бўйича янги ёндашувларга ўтилди.

Шунингдек, келгуси йилдан туман ва шахрлар мавжуд шароити, салоҳияти ҳамда имкониятларидан келиб чиқиб, 5 та тои-фага ажратилади. Тадбиркорлар учун суб-сидия, кредитлар ва компенсациялар тои-фалардан келиб чиқиб берилади. Улар учун солиқ ставкаларини ҳар хил бўлади. Бу эса ҳудудлар иқтисодиётининг барқарор ривож-ланишига, иқтисодий потенциални ошириш-га, аҳолининг фаровонлигини таъминлаш-га хизмат қилади.

Бундан ташқари, 1 январдан қўрилган қиймат солиғи ставкасини 15 фойздан 12 фойзга пасайтириш ҳисобида тадбиркор-лар ихтиёрида йилгача камиди 14 триллион сўм маблағ қолди, илгор тажрибалар асо-сида солиқ ва боғжона маъмуричилиги ислох-от этилади. Бу каби имкониятлар юртимизда тадбиркорларнинг сони ошишига, уларни қўллаб-қувватлашга хизмат қилади. Пиро-вардида аҳоли фаровонлиги юксалади, мак-роиктисодий барқарорлик таъминланади.

Биз — халқ вакиллари Президентимиз-нинг Мурожаатномасида келтирилган ва-зифаларнинг барчасини амалга ошириш-га, унда илгари сурилган ғоя ва ташаб-бусларни ҳаётга изчил татбиқ этишга тай-ёрмиз. Белгиланган вазифалар, йўналиш-лар ҳамда топшириқларни амалга ошириш-га ўз ҳиссамизни қўшамиз.

Жамшид ҚОСИМОВ,
Олий Мажлис
Қонунчилик палатаси депутати.

Соҳани янги босқичга
олиб чиқади

Мамлакатимиз тараққиётининг янги да-врида соғлиқни сақлаш соҳасини тубдан та-комиллаштириш, тиббий хизмат қўрсатиш сифати ва самарадорлигини кўтартиш, ма-лакали тиббий кадрларни тайёрлаш, соҳа-га янги бошқарув усулларини жорий этиш, жамиятда соғлом турмуш тарзини шакл-лантириш борасида кенг кўламли ва ти-зимли ислохотлар амалга оширилмоқда.

Давлатимиз раҳбарининг Олий Мажлис

ва кўп қиррали алоқаларни кенгайтириш бўйича танланган йўналиш ўзгармаслиги яна бир бор таъкидланди.

Олий Мажлис ва Ўзбекистон халқига Мурожаатномани унинг мазмун-моҳиятидан келиб чиққан ҳолда келгуси даврда мамлакатни янада ривожлантиришнинг “амалий дастуридир” деб баҳолаш мумкин.

Аҳмад РАСИТ,
Сарвак университети проректори
(Малайзия):

— Президент Шавкат Мирзиёевнинг Мурожаат-номасидаги асосий фикр-лар билан танишар эканман, Ўзбекистонда 2023 йил “Инсонга эъти-бор ва сифатли таълим йили” деб эълон қилини-ши мамлакатда амалга оширилаётган ислохотлар-нинг изчиллигини таъмин-лашда муҳим аҳамият касб этади, деб ҳисоблайман. Дунёнинг барча ривожланган мамлакатлари ижтимоий сиёсатга, таълим соҳасини такомиллаштиришга катта эъти-бор қаратмоқда.

Сўнгги пайтларда Ўзбекистонда салмоқли кўламда янги таълим муассасалари, жумладан, умумтаълим мактаблари ва мактабгача таълим даргоҳлари очилди, мамлакат олий билим юртлари ва етакчи хорижий университетлар ўртасидаги ҳамкорлик кенгаймоқда, чет давлатларнинг йирик таълим масканларининг филиаллари очилмоқда. Маълумки, таълим-тарбия давлатнинг иқтисодий ва маънавий-маърифий ривожланишида, сиёсий барқарорлик ҳамда тинч-осойишта муҳитда равнақ топишида асосий омил бўлиб хизмат қилади. Таълимга сармоя киритилиб, иқтидорли йигит ва қизлар тарбияланади, улар эса, ўз навбатида, келажақда мамлакат тараққиётини таъминлайди.

Ўзбекистонда келгуси йилда 70 та янги мактаб қуриш, 460 та мактабни реконструкция қилиш, хусусий сармоя ҳисобига 100 та мактаб таъкид этиш режалаштирилаётгани ҳам бунинг ёрқин далилидир.

Бундан ташқари, келаси йил олий ўқув юртлари талабалари учун имтиёзли таълим кредитлари учун ажратилаётган маблағлар икки баравар кўпайтирилаётгани, илм-фан ва инновациялар учун бюджетдан катта маблағлар ажратилаётгани ҳам эътирофга лойиқдир.